

[ΚΟΡΠΟΥΣ,
XXIII]

μία έκθεση για τα σώματα του αρχαιολογικού μουσείου θεσσαλονίκης
an exhibition on the corpora of the archaeological museum of thessaloniki

[01.06. — 20.07.ΜΜΧΧΙΙΙ]

αίθουσα περιοδικών εκθέσεων Γ' αρχαιολογικού μουσείου θεσσαλονίκης,
temporary exhibition hall C' of the archaeological museum of thessaloniki

μέσα σε 23 χρόνια 1.203 αρχαιολογικά σώματα ταξινομήθηκαν στις 2.534 σελίδες τεσσάρων *corpora*: I¹, II², III³, IV⁴

απομονώνω:

θραύσματα των ταυτοτήτων των σωμάτων αυτών,
των αρχικών ταξινομήσεων που τα συνοδεύουν στα πρωτότυπα ευρετήρια του μουσείου που τα φιλοξενεί,
τα χρονοχρονικά στοιχεία που προηγούνται του κάθε λήμματός τους, πριν αναλυθούν με λεπτομέρεια οι βόστρυχοι και οι αναδιπλώσεις των χιτώνων, πριν αναγνωρισθούν τα βιβλιογραφικά παράλληλα και οι θεοί, πριν ενσωματωθούν σε κάποιο τέταρτο, κάποιου αιώνα

διαβάζω:

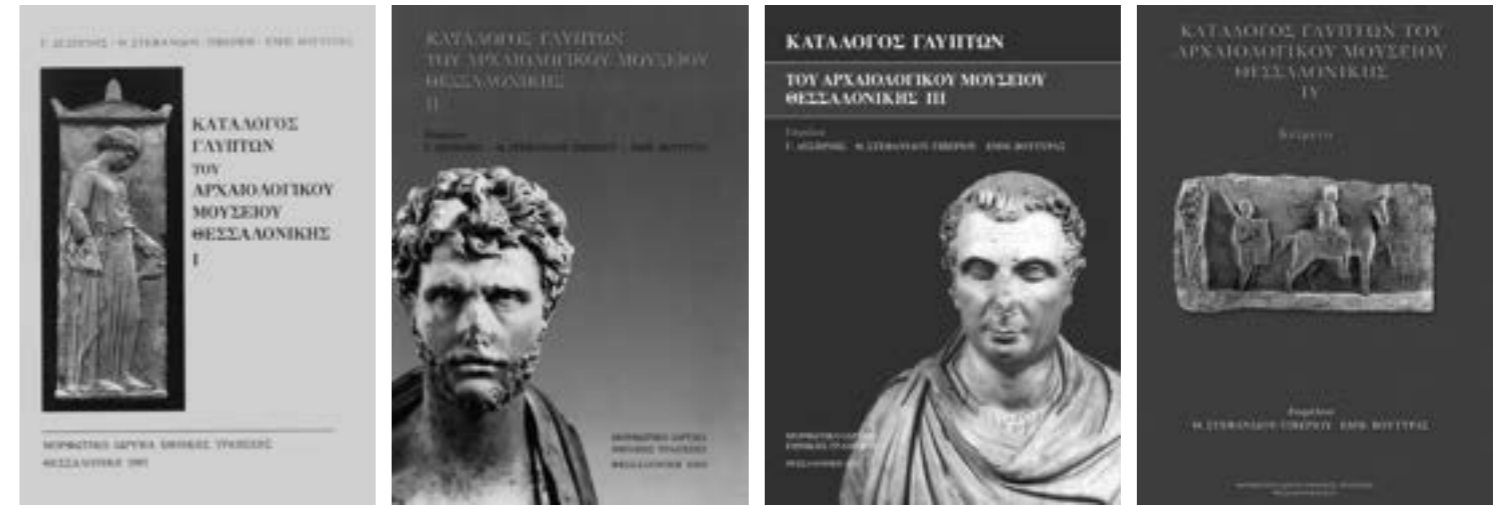
θεσσαλονίκη
πού ακριβώς βρέθηκε, είναι άγνωστο κατά τις αρχές του έτους 1939
εδωρήθη
εκ των θεμελίων
με έρωτες και ψυχές
εις την οικίαν της κ. ευτυχιάδου
απρίλιος 1967
όπισθεν αχειροποιήτου
καθαίρεσις των τάφων των εβραϊκών νεκροταφείων εντετειχισμένη εν δημοτικώ νοσοκομείω εκ του τόπου απορρίψεως συντριμμάτων 10 μ. από τη θάλασσα, καλυμμένο με φύλλα σε θάμνο ευρέθη εις την αυλήν οικίας επί της εγνατίας οδού εντός σταύλου πριν την είσοδο του χωριού

κοιτάζω:

τις φωτογραφίες* που ακολουθούν τις σελίδες των λημμάτων, συγκεντρωμένες, με μόνη συνοδεία, τώρα, έναν αριθμό:

( )

τα φύλλα απομακρύνθηκαν,
οι έρωτες και οι ψυχές αποτειχίστηκαν,
οι τάφοι και ο σταύλος καθαιρέθηκαν
και η κ. ευτυχιάδου, ποιά ακριβώς ήταν, παραμένει άγνωστο

100 από αυτά τα φωτογραφημένα λίθινα σώματα των τεσσάρων *Καταλόγων Γλυπτών του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης (ΚΓΑΜΘ)* επαναφωτογραφήθηκαν την περίοδο 2021–2022 στοιχειοθετώντας ένα νέο *corpus*, ένα νέο σώμα, με τίτλο [*ΚΟΡΠΟΥΣ, XXI–XXII*] από τον Φώτη Υφαντίδη, το οποίο εκδόθηκε από το Εργαστήριο Μουσειολογίας –*Museolab*– του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Σε αυτή τη φωτογραφική διαδικασία τόσο η έντυπη και η ψηφιακή μορφή των ακαδημαϊκών καταλόγων όσο και οι ίδιες οι εικονοποιήσεις των γλυπτών –αποτέλεσμα ενός συγκεκριμένου ακαδημαϊκού φωτογραφικού βλέμματος– νοούνται ως παράλληλα αρχαιολογικά αντικείμενα.

Η φωτογραφική επαναδιαπραγματεύσή τους σχολιάζει τα όρια της έντυπης και ψηφιακής υλικότητας, καθώς και την πρακτική της αρχαιολογικής συνάθροισης και ταξινόμησης, με στόχο τη δημιουργία νέων υφών που προκύπτουν από τα διδιάστατα, ψευδο–τριδιάστατα ή έντονα ψηφιακά αλλοιωμένα επαναφωτογραφημένα σώματα.

Στην έκθεση [*ΚΟΡΠΟΥΣ, XXIII*] αυτά τα επαναφωτογραφημένα σώματα επιστρέφουν στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης με τη μορφή μίας νέας υλικότητας.

- 1 *Κατάλογος Γλυπτών του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης*, Τόμος I (1997), επιμ. Γ. Δεσπίνης, Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού & Εμμ. Βουτυράς, Θεσσαλονίκη, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
  - 2 *Κατάλογος Γλυπτών του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης*, Τόμος II (2003), επιμ. Γ. Δεσπίνης, Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού & Εμμ. Βουτυράς, Θεσσαλονίκη, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
  - 3 *Κατάλογος Γλυπτών του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης*, Τόμος III (2010), επιμ. Γ. Δεσπίνης, Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού & Εμμ. Βουτυράς, Θεσσαλονίκη, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
  - 4 *Κατάλογος Γλυπτών του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης*, Τόμος IV (2019), επιμ. Θ. Στεφανίδου-Τιβεριού & Εμμ. Βουτυράς, Θεσσαλονίκη, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- * *Πρωτότυπες φωτογραφίες*: Γ. Δεσπίνης – Η. Ηλιάδης – G. Hellner – M. Σκιαδαρέσης – Η. Στεφανάτου – K. V. von Eickstedt

during 23 years 1.203 archaeological bodies were classified into 2.534 pages of four *corpora*: I¹, II², III³, IV⁴

i isolate:

fragments of the identities of these bodies,
 those initial classifications that accompany them in the original indexes of the museum that hosts them,
 the spatio-temporal elements that precede each of their entries,
 before the in-depth analysis of the curls
 and the folds of the tunics,
 before the bibliographic parallels and the gods are recognized,
 before being incorporated into a certain quarter, of a certain century

i read:

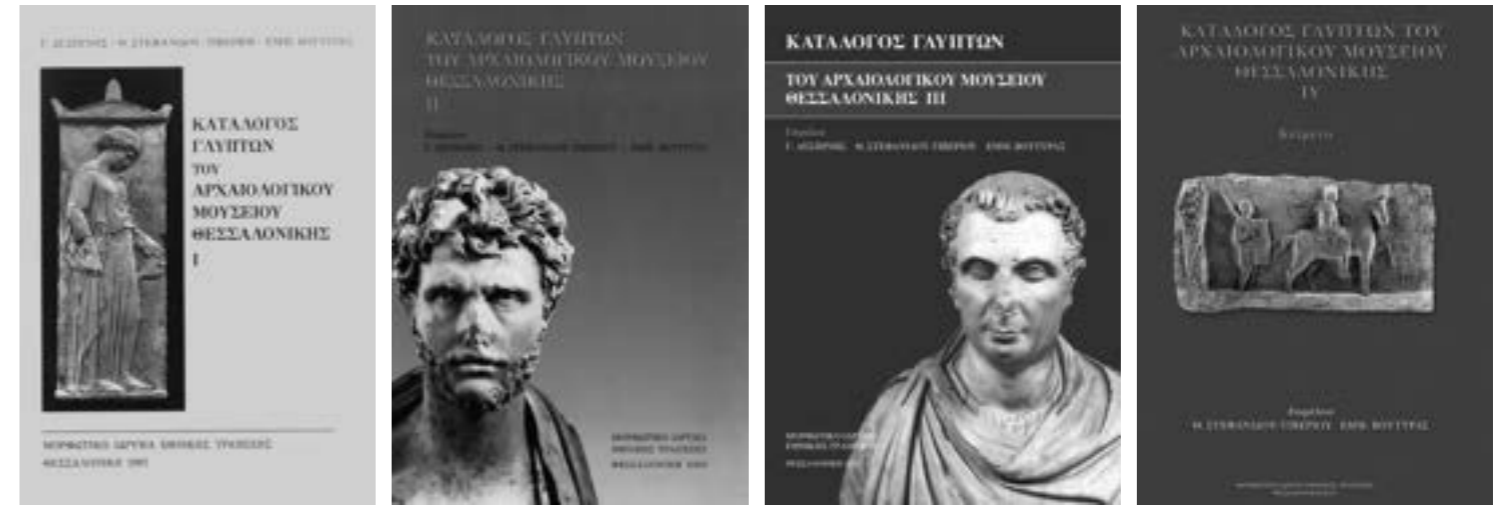
thessaloniki
 precisely where was found, is not known
 at the beginning of the year 1939
 presented
 from the foundations
 with erotes and phyches
 in mrs. eftychiadou's residence
 april 1967
 behind acheiropoietos church
 demolition of the graves of the jewish cemeteries
 built into the municipal hospital
 from the place of disposal of debris
 10 m. from the sea, covered with leaves in a bush
 found in the backyard of a house
 on the egnatia road
 inside a stable
 before entering the village

i look:

at the photographs* following the pages of the entries,
 accumulated, with a sole number escorting them:

( )

the leaves are removed,
 the erotes and the phyches are taken off of the walls,
 the tombs and the stable are demolished
 and who exactly mrs. eftychiadou was, remains unknown

100 of these photographed bodies of stone in the four *Catalogues of Sculptures in the Archaeological Museum of Thessaloniki (KΓAMΘ)* were re-photographed in the period 2021–2022 composing a new *corpus*, a new body, entitled [*ΚΟΡΠΟΥΣ, XXI–XXII*] by Fotis Ifantidis, published by the Laboratory of Museology –*Museolab*– of the Department of Cultural Technology & Communication of the University of the Aegean.

In this photographic process both the printed and digital forms of the academic catalogues as well as the visualization of the sculptures themselves –the outcome of a specific academic photographic gaze– are understood as parallel archeological objects.

Their photographic re-negotiation comments on the boundaries of printed and digital materiality, as well as the practice of archaeological accumulation and classification, aiming to the creation of new textures arising from the two-dimensional, pseudo-three-dimensional or heavily digitally altered re-photographed bodies.

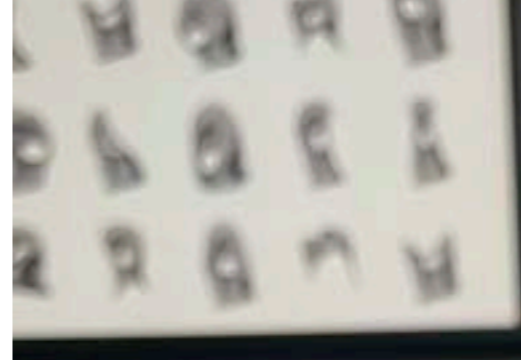
In the exhibition [*ΚΟΡΠΟΥΣ, XXIII*] these re-photographed bodies return to the Archaeological Museum of Thessaloniki in the form of a new materiality.

1 *Catalogue of Sculpture in the Archaeological Museum of Thessaloniki*, Vol. I (1997), ed. G. Despinis, Th. Stefanidou-Tiveriou & Em. Voutiras, Thessaloniki, National Bank of Greece Cultural Foundation.
 2 *Catalogue of Sculpture in the Archaeological Museum of Thessaloniki*, Vol. II (2003), ed. G. Despinis, Th. Stefanidou-Tiveriou & Em. Voutiras, Thessaloniki, National Bank of Greece Cultural Foundation.
 3 *Catalogue of Sculpture in the Archaeological Museum of Thessaloniki*, Vol. III (2010), ed. G. Despinis, Th. Stefanidou-Tiveriou & Em. Voutiras, Thessaloniki, National Bank of Greece Cultural Foundation.
 4 *Catalogue of Sculpture in the Archaeological Museum of Thessaloniki*, Vol. IV (2019), ed. Th. Stefanidou-Tiveriou & Em. Voutiras, Thessaloniki, National Bank of Greece Cultural Foundation.
 * *Original photographs*: G. Despinis – I. Iliadis – G. Hellner – M. Skiadaresis – I. Stefanatou – K. V. von Eickstedt

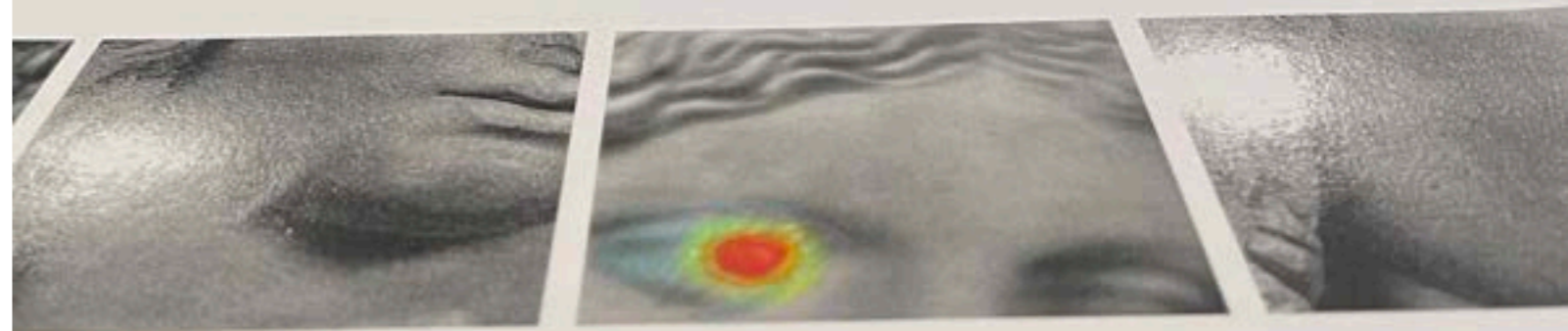

[478]
10 μ. από τη θάλασσα, καλυμμένο με φύλλα
σε θάμνο | 10 m. from the sea, covered with
leaves in a bush

ΚΓΑΜΘ III

Small white label with illegible text.

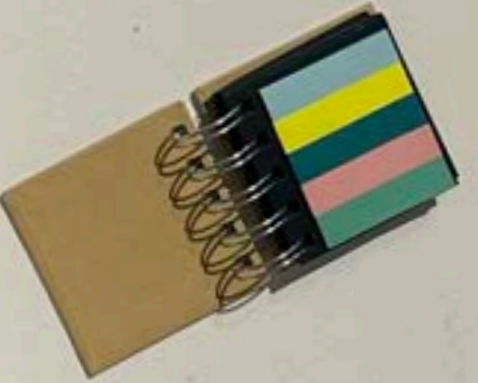
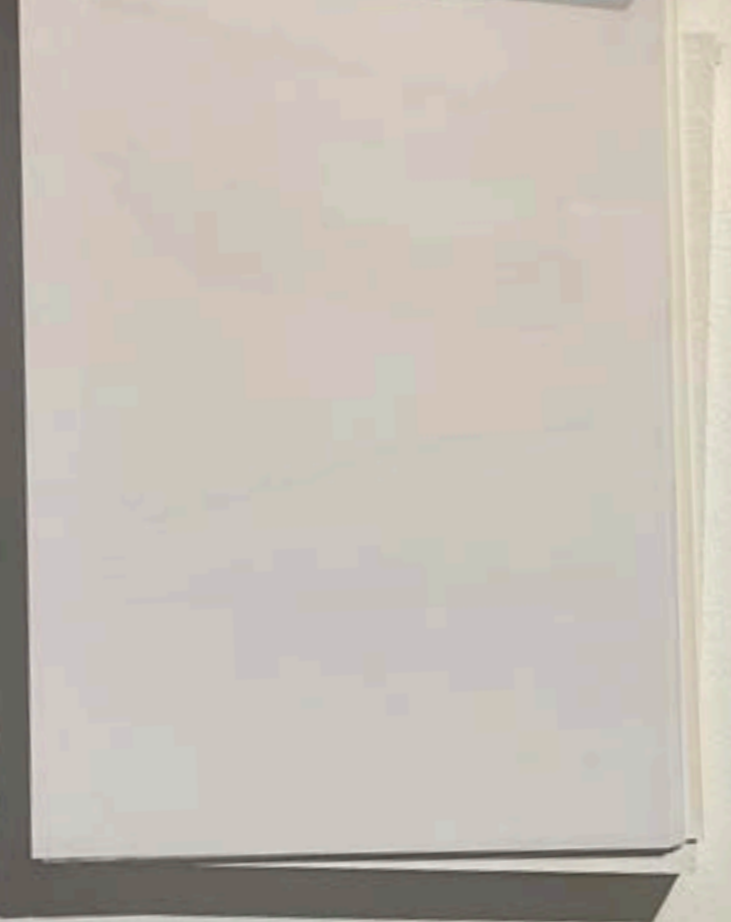

[212]
πιθανότατα της θεάς ρώμης | probably of
the goddess rome

ΚΓΑΜΘ II

[228]
καταστροφή των τάφων των Εβραίων
νεκροταφείων | demolition of the graves of
the Jewish cemeteries

ΚΤΑΜΘ II

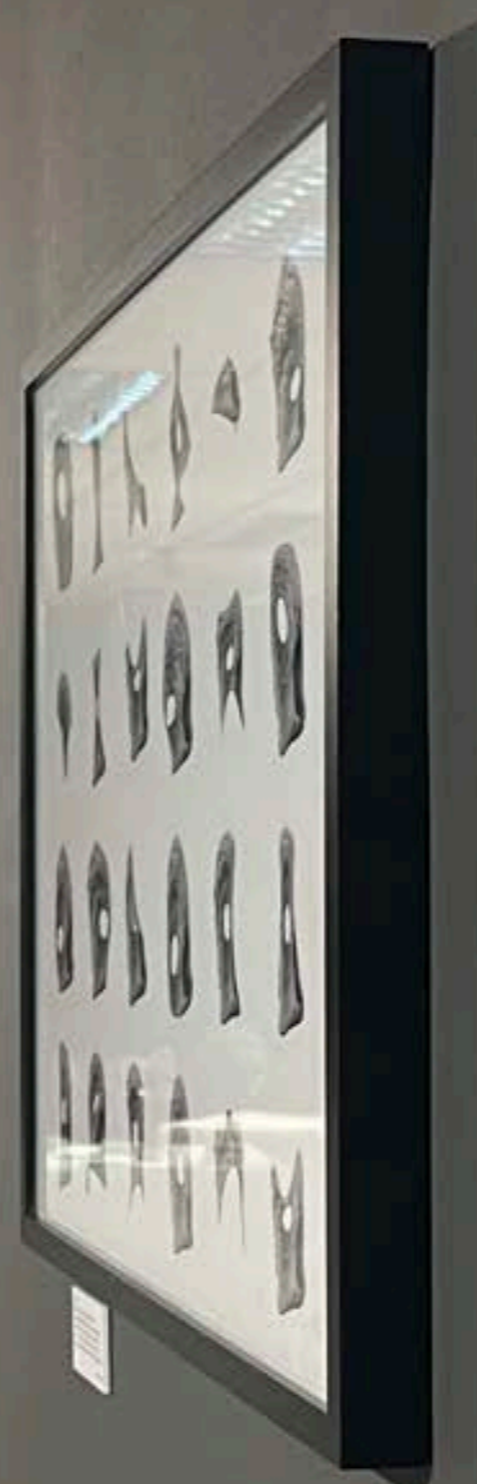

Fig. 1. The stone carvings of the human faces from the site of Yaxchilan, Guatemala, 10th century AD.

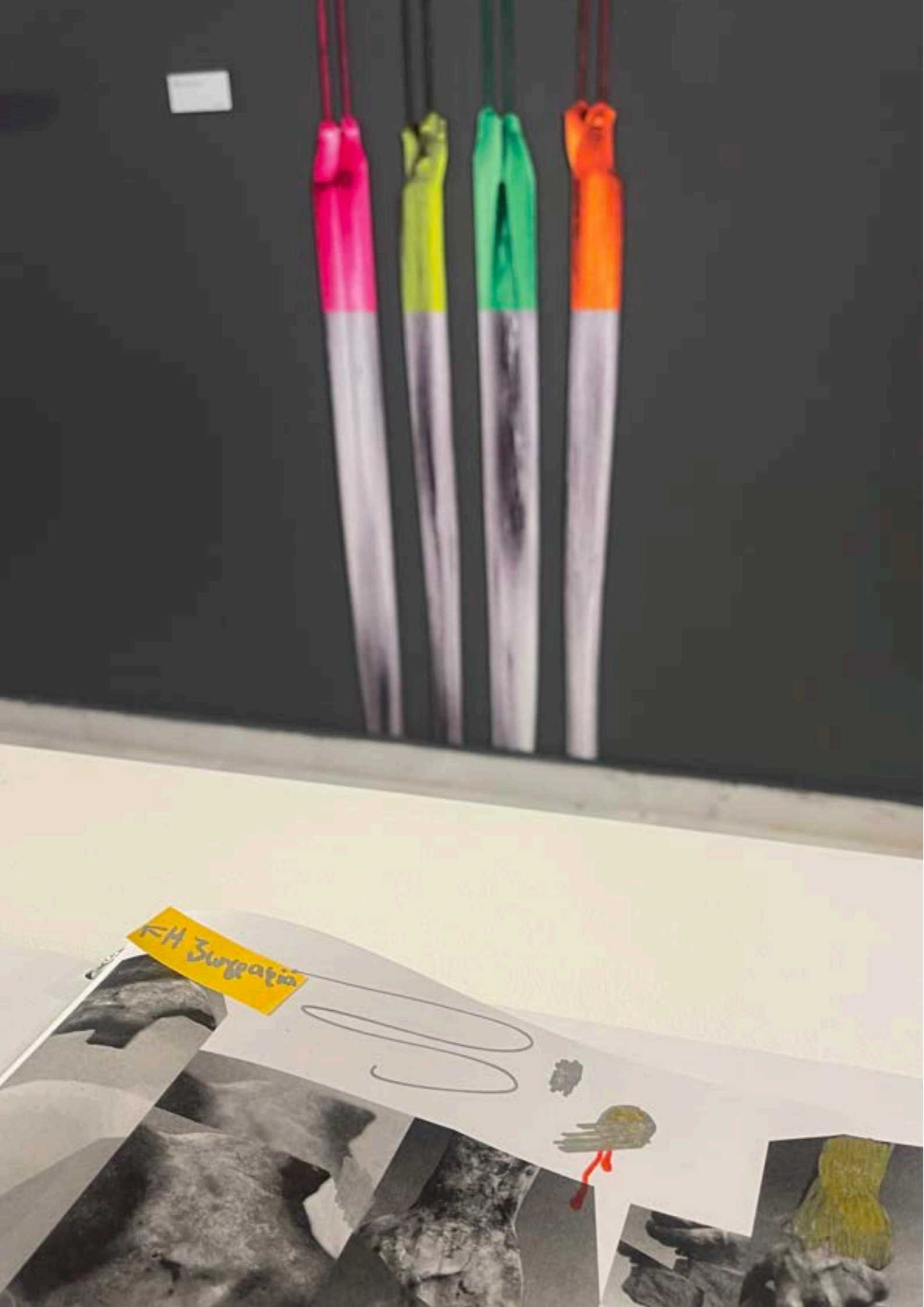

Fig. 2. The stone carvings of the human faces from the site of Yaxchilan, Guatemala, 10th century AD.

[520]
[αρχαία τρυβλία] 39.5 εκ. | (without the
tabula) 39.5 cm.
ΚΥΑΜΟΣ III

[185]
no 5000, 1 a. 1 m. a depth of 1 m.
K 1.100 12

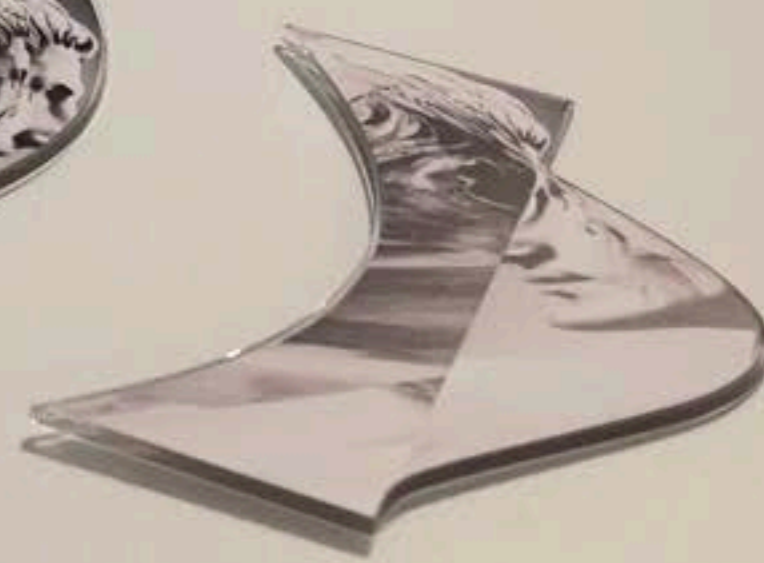

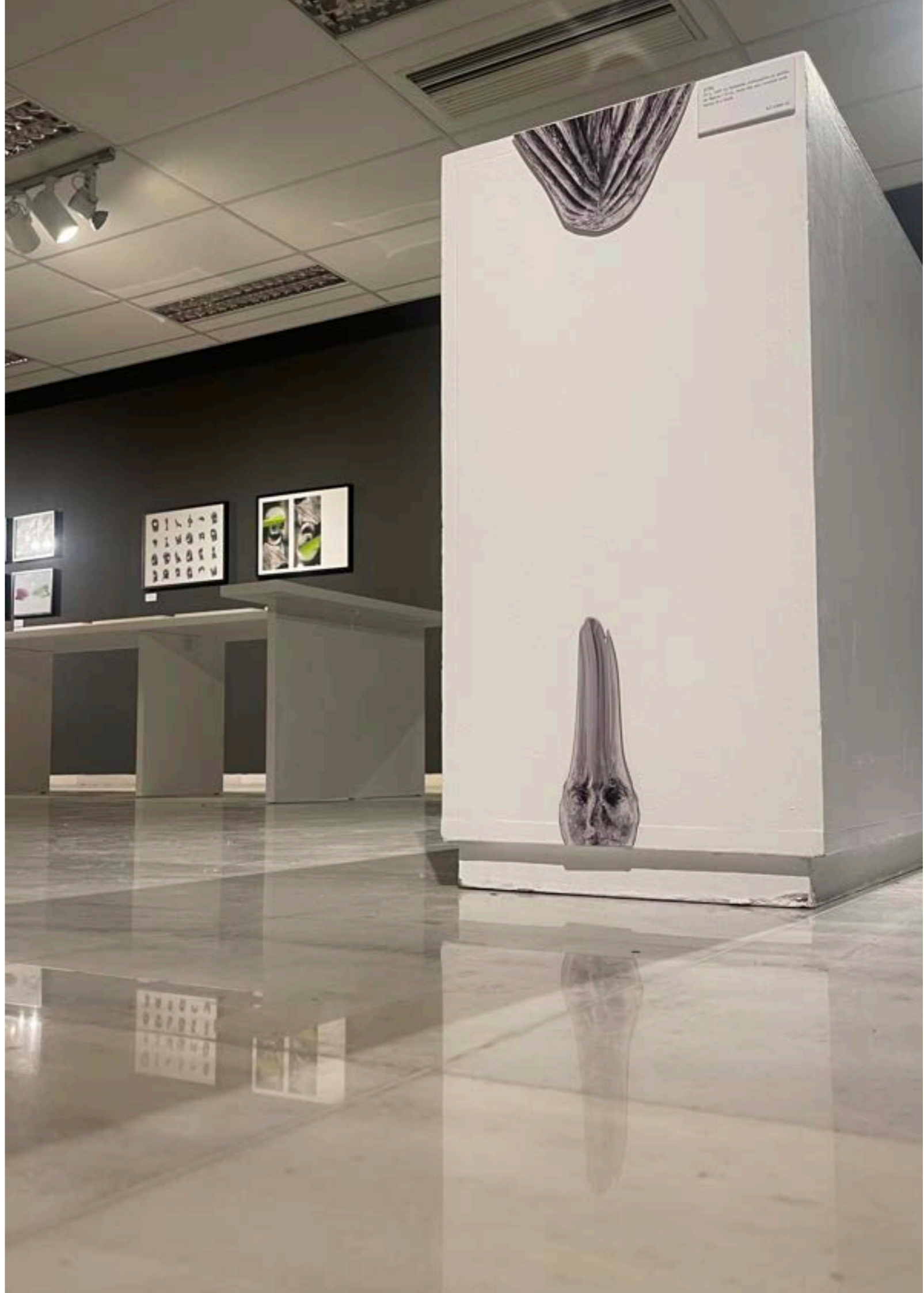
[383]
με αυτό θα συμφωνούσε η πολύ συνοπτική
επεξεργασία της πίσω πλευράς και του
αριστερού αφτιού | this would be compatible
with the summarily worked back side and
left ear

ΚΓΑΜΘ III

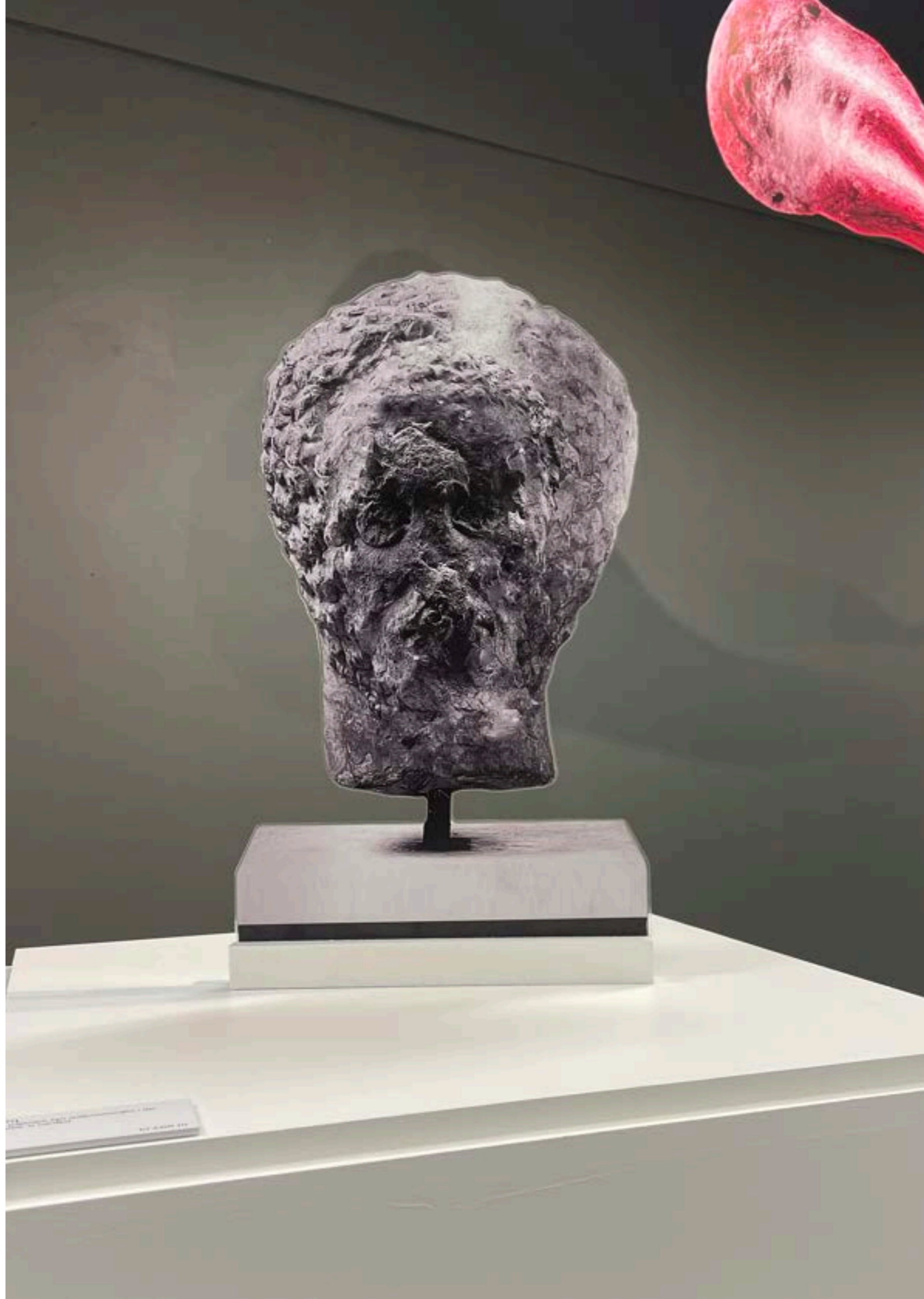
κοιτάζω:

1988
100% Cotton
100% Cotton
100% Cotton

Ο Φώτης Ύφαντίδης είναι αρχαιολόγος / μουσειολόγος. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στις προϊστορικές πρακτικές προσωπικής κόσμησης και στη σχέση εικόνας και αρχαιολογίας με μελέτες περίπτωσης τις νεολιθικές θέσεις στο Δισπηλιό και την Κουτρουλού Μαγούλα, το Ιερό του Ποσειδώνα στην Καλαυρεία στον Πόρο και την Αθηναϊκή Ακρόπολη. Βιβλία του είναι τα *Spondylus in Prehistory* (2011, σε συνεπιμέλεια με Μ. Νικολαΐδου), *Archaeographies: Excavating Neolithic Dispilio* (2013), *Camera Kalaureia: Μια Αρχαιολογική Φωτο-Εθνογραφία* (2016, σε συνεργασία με Γ. Χαμηλάκη) και *Πρακτικές Προσωπικής Κόσμησης στη Νεολιθική Ελλάδα* (2019).

Fotis Ifantidis is archaeologist / museologist. His academic research is focused on personal adornment practices in prehistory, and on the interplay between photography and archaeology, with case studies on the Neolithic settlements of Dispilio and Koutroulou Magoula, the Sanctuary of Poseidon in Kalaureia on the island of Poros, and the Athenian Acropolis. Among his publications are *Spondylus in Prehistory* (2011, co-edited with M. Nikolaidou), *Archaeographies: Excavating Neolithic Dispilio* (2013), *Camera Kalaureia: An Archaeological Photo-Ethnography* (2016, in collaboration with Y. Hamilakis) and *Practices of Personal Adornment in Neolithic Greece* (2019).

Σύλληψη – Εκθεσιακός σχεδιασμός

Φώτης Υφαντίδης, αρχαιολόγος / μουσειολόγος, Εργαστήριο Μουσειολογίας,
Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Συντονισμός

Αγγελική Κουκουβού, αρχαιολόγος, προϊσταμένη Τμήματος Εκθέσεων,
Επικοινωνίας & Εκπαίδευσης
Κατερίνα Μπεχτσή, αρχαιολόγος

Γραφιστική επιμέλεια

Ρωξάνη Βλαχοπούλου, γραφίστρια
Μελίνα Χατζή, τεχνολόγος γραφικών τεχνών

Ηλεκτρονική υποστήριξη

Αγγελική Μονέδα, ηλεκτρολόγος-μηχανικός & μηχανικός υπολογιστών

Τεχνική υποστήριξη

Στέλιος Καραμπίκας, αρχιτεχνίτης
Στέλιος Αποκατανίδης, εργατοτεχνίτης
Χρήστος Τζωτζής, εργατοτεχνίτης

Φωτισμοί

Τρύφων Αβραμίκας, ηλεκτρολόγος

Εκτυπώσεις

Κυριάκος Παπαγαβριήλ

Φύλαξη

Αλέξανδρος Μπογδάνος, αρχιφύλακας
Φυλακτικό προσωπικό

Διοικητικό προσωπικό AMΘ

Προσωπικό καθαριότητας AMΘ

Ευχαριστίες

Αγνή Αποστολίδου | Ελένη Γαλάνη | Μερόπη Ζιωγάνα | Έλλη Καρκαζή | Δημήτρης Νικάκης
Κωνσταντίνα Νικολοπούλου | Εύη Παπαδοπούλου | Στέλλα Παπαδοπούλου | Αλέξανδρος
Τούρτας | Ευαγγελία Τσαγκαράκη | Αγγελική Χατζή | Νάσια Χουρμουζιάδη

Concept – Exhibition design

Fotis Ifantidis, archaeologist / museologist, Laboratory of Museology,
Department of Cultural Technology & Communication, University of the Aegean

Coordination

Angeliki Koukouvou, archaeologist, Head of Exhibitions,
Communication & Education Department
Katerina Bechtsi, archaeologist

Graphic design editing

Roxane Vlachopoulou, graphic designer
Melina Chatzi, graphic arts technologist

Information systems support

Angeliki Moneda, electrician-engineer & computer engineer

Technical supervision

Stelios Karampikas, chief craftsman
Stelios Apokatanidis, craftsman
Christos Tzotzis, craftsman

Lighting

Tryfon Avramikas, electrician

Printouts

Kyriakos Papagavrili

Security

Alexandros Bogdanos, Head of Security
Guarding staff

Administrative staff of AMTh

Cleaning staff of AMTh

Acknowledgements

Agni Apostolidou | Angeliki Chatzi | Nassia Chourmouziadi | Eleni Galani | Elli Karkazi |
Dimitris Nikakis | Konstantina Nikolopoulou | Evi Papadopoulou | Stella Papadopoulou |
Alexandros Tourtas | Evangelia Tsangaraki | Meropi Ziogana

ARCHAEOLOGICAL
MUSEUM
OF THESSALONIKI

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

e-Aegean CulTour

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράση 1.7: Aegean Storytelling, Δημιουργικός Πυρήνας Έρευνας & Ανάπτυξης Υπηρεσιών Τριδιάστατης Πολυμεσικής Εκθεσιακής Αφήγησης - Υποέργο: Ψηφιακός Μετασχηματισμός Βορείου Αιγαίου στον Πολιτισμό & Τουρισμό [e-Aegean CulTour] - Πράξη: Διαπεριφερειακός Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιγαίου Αρχιπελάγους στον Πολιτισμό & Τουρισμό με κωδικό MIS 5046494

museo|lab

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
LABORATORY OF MUSEOLOGY - UNIVERSITY OF THE AEGEAN

[KOPYPOYΣ,
ΣΥΟΠΡΟΝ

[IIIXX

an exhibition on the corpora of the archaeological museum of thessaloniki
μία έκθεση για τα σώματα του αρχαιολογικού μουσείου τηςσαλονίκης